

DANSK LANDSFORENING FOR HALS- OG MUNDHULEOPEREREDE

Talebesvær ved Mundhulecancer

Foreningen for personer med funktionsnedsættelse efter operation eller stråleterapi i hals- og mundhuleområdet

Strandboulevarden 49, 4. sal. 2100 København Ø
Tlf. 3526 4045 dlhm@dlhm.dk www.dlhm.dk

Fakta

Kræft i mundhulen kan findes både i tungen, mundbunden, kinder og gummerne.

Mundhulecancer behandles med operation og/eller strålebehandling. Ved en operation fjernes svulsten og lidt af det omkring-liggende raske væv og eventuelt også lymfeknuderne på halsen. Det bortopererede væv erstattes evt. med andet muskel- eller knoglevæv. Strålebehandling er en anden behandlingsform, som har til formål at dræbe cancerceller.

Følger af behandlingen

- Måden at tale på påvirkes i forskellig grad, afhængig af behandlingens form og omfang.
- Manglende eller nedsat funktion i taleorganerne besværliggør artikulationen og forstyrrer taleforståeligheden.
- Spisefunktionen kan være påvirket, afhængig af indgrebets omfang (fx. operation af tunge, mundgulv, svælg eller kæbe.)
- Man kan opleve problemer med kontrol af mundvand.
- Mange oplever mundtørhed i udtalt grad specielt efter strålebehandling, og er nødt til at drikke rigeligt med væske.

Kommunikationsvanskeligheder

Mange oplever det som grænseoverskridende at skulle kontakte fx. ekspedienten i forretningen, ringe til fremmede etc. fordi de frygter at blive misforstået.

Det kan være anstrengende at gøre sig forståelig og hørbar.

En del danskere har desværre svært ved at acceptere, at vi kan tale på flere måder.

Smagsforandringer

Nogle oplever smagsforstærkning af nogle smage, sårbarhed over for syreholdig mad, salt, sødt eller bittert.

Nogle oplever at det de indtager smager metallisk eller surt. Mange oplever heldigvis at smagen vender tilbage.

Smagsforandringer kan gøre at man mister appetitten.

Synkeproblemer

Nogle kan have permanent spisebesvær, så det kan være nødvendigt at spise relativ blød kost.

Nogle er nødt til at få mad gennem en sonde, som oftest kun i en kort periode.

Undervisning

Du kan få taleundervisning i det institut, der hører til din region eller kommune, og her fås også efterfølgende taletræning. I særlige tilfælde gives taleundervisning i eget hjem eller hvor det er hensigtsmæssigt.

Talepædagogerne (logopæderne) har talrige gode og positive erfaringer med at lære den enkelte at kommunikere med den nye måde at tale på.

Taleinstitutterne sørger for afprøvning af hjælpemidler og er behjælpelig med evt. ansøgning.

Hvordan henvender man sig

Man kan henvende sig direkte til taleinstituttet.

Kontakten kan også formidles via det opererende hospital.

Generel vejledning om talevanskeligheder og Kommunikation.

- giv jer god tid.
- undgå så vidt muligt baggrundsstøj (radio, TV, åbne vinduer mm).
- hav øjenkontakt i en passende afstand.
- acceptér pauser.
- vær opmærksom og tålmodig.

Samtalepartneren skal endvidere være opmærksom på

- at sige til, hvis man ikke har forstået, hvad der er blevet sagt.
- at huske på, at den anden selvfølgelig forstår alt, hvad der bliver sagt.
- ikke at afbryde eller tale hen over hovedet på den anden.

Kurser for opererede, pårørende m.v. Landskursus

Dansk Landsforening for Hals- og Mundhuleopererede afholder årligt et landskursus for, hovedsageligt nyopererede mundhuleopererede og strubeløse, samt disses pårørende.

Kurset tilrettelægges som kompenserende specialundervisning, og har til formål, at udvikle og træne den nye måde at tale på, i samvær med andre, og dermed bibringe kursisten forbedrede kommunikationsfærdigheder i dagligdagen.

Dette gøres ved.

- 1: intensiv taletræning ved fagligt kompetente undervisere.
- 2: ergonomiske øvelser under ledelse af fysioterapeut.
- 3: foredrag af relevant karakter.

Dette understøttes ved praktiske øvelser med udgangspunkt i dagligdags situationer og samarbejdsøvelser, til dels med deltagelse af pårørende, samt tidligere opererede og deres pårørende.

For at sikre bedst muligt udbytte af undervisningen for den enkelte, foretages en individuel vurdering af de opererede kursister inden placering i undervisningsgrupperne.

Landskursets indhold varierer fra år til år, men der lægges stor vægt på at give, især pårørende til nyopererede, mulighed for indbyrdes erfaringsudveksling.

Kurset afholdes som et internatkursus, sidst i juni måned, sideløbende med foreningens årsmøde, og har en varighed af ca. 3 døgn.

Fra først i februar kan program og ansøgningsskema fås ved henvendelse til Landsforeningen, eller downloades fra hjemmesiden.

Der stilles IKKE krav om medlemskab af landsforeningen, for deltagelse i landskurset.

Årsmøde

Årsmødet arrangeres for medlemmer af foreningen, sideløbende med landskurset. Mødet afvikles med selvstændige programpunkter for årsmødedeltagere, men indeholder dog også fælles aktiviteter og foredrag med deltagere fra landskurset i det omfang undervisningen tillader det.

Årsmødet henvender sig især til tidligere opererede og deres pårørende, men kan også med fordel benyttes af nye medlemmer, som ikke er blevet visiteret til landskurset.

Årsmødet afsluttes med afholdelse af den ordinære generalforsamling for DLHM.

Der må for årsmødedeltagere påregnes delvis brugerbetaling for ophold og forplejning. Beløbets størrelse fastsættes inden udsendelse af programmet og vil fremgå af dette.

Tilmelding og program til årsmødet udsendes til medlemmer midt i april måned.

Dansk Landsforening for Hals- og Mundhuleopererede - DLHM -

tilbyder råd og vejledning, samt medlemskab til:

Laryngectomerede.....Strubeløse

Glossectomerede.....Mundhuleopererede

Hemilaryngectomerede.....Delvis strubeløse

Tracheostomerede.....Permanente kanylebærere

Stråleskadede.....i Hals og mundhuleområdet

Støttemedlemmer.....Privatpersoner, firmaer o.a.

DLHM samarbejder med Kræftens Bekæmpelse

og landsforeningen er tilsluttet:

Danske Handicaporganisationer

Nordisk Samarbejdsorgan for laryngectomerede, NSL

International Association of Laryngectomies, IAL

Landsforeningen udgiver medlemsbladet "Ny stemme".

Bladet sendes til alle medlemmer af foreningen, (dog kun et eksemplar pr. husstand!), og i et mindre antal til DLHM's søsterorganisationer i Island og Norge. "Ny stemme" udkommer 5 g. årligt.

Landsforeningen - DLHM - yder støtte til lokale afdelinger, hvoraf der p.t. er 10 i Danmark, jævnt fordelt på regionerne.

For adresser på foreningens bestyrelse, leverandører og andre, henvises til foreningens hjemmeside www.dlhm.dk eller til de respektive sider i medlemsbladet "Ny stemme".

Hold øje med **de 7 tegn** og gå til lægen i tide

Gratis hjælp til at droppe **tobak** og **nikotin**.
Gå på e-kvit.dk eller hent e-kvit-app'en.

Kræftens Bekæmpelse

Strandboulevarden 49

2100 København Ø

Tlf. 35 25 75 00

www.cancer.dk

Kræftlinien, tlf. 80 30 10 30

DLHM - almen information

Dansk Landsforening for Hals- og Mundhuleopererede blev stiftet den 22. august 1965 som Dansk Landsforening for Laryngectomerede DLFL, med det formål at samle personer med funktionsnedsættelse efter operation eller stråleterapi i hals og mundhuleområdet i en landsdækkende forening, for herigennem at:

1. Vejlede og rådgive i forbindelse med operation, revalidering, tvivlsspørgsmål i forhold til det offentlige, herunder også i forbindelse med taleundervisning, samt oprette og støtte lokalforeninger m.v.
2. Udbrede kendskabet til de påførte handicaps og disses følger, herunder behandlingsformer.
3. Formidle kontakten til den daglige tilværelse i tæt samarbejde med de konsulenter, der fungerer i området.
4. Medvirke til afholdelse af kurser og konferencer for DLHM's medlemmer, med deltagelse af aktuelle foredragsholdere, læger, pædagoger m.v.
5. Samarbejde på nordisk plan og være udadvendt i alle spørgsmål.

Dansk Landsforening for Hals og Mundhuleopererede

Foreningen for personer med talefunktionsnedsættelse efter operation eller stråleterapi i hals- og mundhuleområdet.

Strandboulevarden 49, 4. sal
2100 København Ø
Tlf.: 3526 4045 E-mail: dlhm@dlhm.dk

Landsforeningens hjemmeside: www.dlhm.dk - **Et besøg værd**